

державного університету. Цей захід вже став традиційним, і в 2011 році наш факультет буде приймати гостей з Бєлгорода.

Минулого року на історичному факультеті було опубліковано чотири збірки робіт молодих науковців, серед яких матеріали трьох міжнародних конференцій та щорічник «Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії». При цьому збірники тез доповідей за результатами «Кирило-Мефодіївських читань» та Крєзнавчої конференції були опубліковані на сайті історичного факультету. Сподіваємося, що це стане традиційною практикою. Найкращі доповіді студентських конференцій у вигляді наукових статей публікуються у збірнику «Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії», який минулого року пройшов процедуру перереєстрації у ВАК України. У грудні 2010 р. вийшов черговий (13) випуск збірника. Зазначимо, що в ньому вперше було надруковано перелік тем дипломних робіт магістрів і спеціалістів, які захищалися минулого року.

У 2010 р. молоді науковці історичного факультету брали активну участь у різноманітних конкурсах, програмах міжнародного обміну. Так, студент 5 курсу історичного факультету П. Єремєєв здобув перше місце на Всеукраїнському конкурсі студентських робіт за напрямом «історія», а Д. Шалигіна (студентка 4 курсу) – перше місце на Харківському міському конкурсі. Крім того, Д. Шалигіна отримала стипендію і брала участь у «Літніх курсах» при університеті м. Байройт (Німеччина). К. Артамонова (студентка 5 курсу) навчалася за освітньою програмою з вивчення грецької мови на острові Калімнос (Греція). Студентка 5 курсу В. Свіриденко брала участь у семінарі з болгарської мови при Шуменському університеті (Болгарія). Е. Матяш (студент 5 курсу) навчається в Аньхойському університеті (м. Хефей, КНР) за програмою мовної підготовки. О. Шеметов (студент 3 курсу) отримав грант на навчання у Каліфорнійському університеті (США).

Таким чином, у 2010 р. історичний факультет не тільки зберіг стабільно високі показники наукової роботи, але й накреслив шляхи для подальшого розвитку.

Хроніка подій на історичному факультеті у 2010 р.

Іващенко В. Ю.

- **15 січня** на черговому засіданні Вченої ради історичного факультету деканом історичного факультету на третій термін було обрано проф. С. І. Посохова.
- **25 січня** історичний факультет провів науково-практичний семінар «Луньовські читання» на тему «Музейна педагогіка: досвід, проблеми, перспективи». В обговоренні актуальних проблем сучасної музейно-виховної роботи взяли участь співробітники музеїв, митці, викладачі, крєзнавці.
- **25 січня** декану історичного факультету проф. С. І. Посохову було присуджено почесне звання «Заслужений працівник освіти України».
- **28 січня** проф. В. В. Петровському було присуджено почесну відзнаку Вченої Ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна з врученням мантиї та диплому.
- **3 лютого** на історичному факультеті відбувся III (обласний) етап учнівської олімпіади з історії. Участь в інтелектуальному змаганні взяли найсильніші учні більшості районів Харківщини.
- **10 лютого – 11 березня** з робочим візитом історичний факультет відвідав професор Стамбульського університету Ф. М. Фурат. Підсумком візиту стало підписання Протоколу про співпрацю між факультетом мистецтв Стамбульського університету та історичним факультетом Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна на 2010–2011 рр.
- **12 лютого** здобувач кафедри історії України В. В. Склокін захистив кандидатську дисертацію «Військові обивателі Слобідської України: інтеграція до імперського суспільства (1765–1798 рр.)».
- **12 лютого** здобувач кафедри історії стародавнього світу та середніх віків А. М. Токарев захистив кандидатську дисертацію «Витоки та становлення офіційної ідеології принципату імператора Цезаря Августа».
- **17 лютого** студенти історичного факультету відвідали Харківську філармонію, де мали можливість поспілкуватися з її директором і головним диригентом Ю. В. Янко.
- **18 лютого** в межах роботи Наукового семінару імені О. С. Федоровського відбулася зустріч з провідним спеціалістом відділу обліку та паспортизації пам'яток археології та архітектури Управління охорони пам'яток Туркменістану А. А. Шайимовою,

- яка виступила з доповіддю «Маргіана: мозаїки Гонур-депе та їх реставрація».
- **5 березня** у Музеї історії університету було відкрито виставку «Жінки – заслужені професори Харківського університету».
 - **7 березня** студенти історичного факультету зустрілися з випускницею факультету, директором Харківського національного академічного театру Опери та балету ім. М. Лисенка Л. Г. Морозко.
 - **10 березня** у Музеї історії університету відбулась зустріч керівників музеїв вузів м. Харкова з Харківською міською радою ветеранів війни з приводу підведення підсумків конкурсу, присвяченому відзначенню 65-річчя Великої Перемоги.
 - **12 березня** на історичному факультеті відбувся круглий стіл молодих вчених «Кохання в добу античності та середньовіччя: історична традиція та сучасні парадигми» за участю соціологів і психологів.
 - **12 березня** Музей археології та етнографії Слобідської України спільно з Ізюмським краєзнавчим музеєм імені М. В. Сибільова відкрив виставку «Скіфи та Елліни».
 - **12 березня** аспірантка кафедри історії України А. В. Скиданова захистила кандидатську дисертацію на тему «Розвиток стаціонарної торгівлі у Харківській губернії (друга половина XIX – поч. XX ст.)».
 - **12 березня** здобувач кафедри історії стародавнього світу та середніх віків М. В. Фомін захистив кандидатську дисертацію «Поховальний обряд та поховальна традиція у візантійському Херсоні (IV–X ст.)».
 - **23 березня** в ЗОШ № 94 м. Харкова відбувся Турнір юних істориків. Членами журі були викладачі та аспіранти, ведучими – студенти історичного факультету.
 - **25-26 березня** студент історичного факультету П. Єремєєв здобув перше місце на Всеукраїнському конкурсі студентських робіт за напрямом «історія».
 - **8-9 квітня** історичний факультет спільно з Інститутом історії України Національної академії наук України, Інститутом історії Болгарської академії наук, Східним інститутом українознавства імені Ковальських, Харківським міським товариством болгарської культури імені М. Дринова провів Міжнародну наукову конференцію VI Дриновські читання «Болгарія – Україна: від євразійських імперій до Європейського Союзу (XVII – початок XXI ст.)».
 - **9 квітня** аспірантка кафедри історіографії, джерелознавства та археології М. В. Григор'єва захистила кандидатську дисертацію «Історія студентських організацій університетів Наддніпрянської України другої половини XIX – поч. XX ст.».

- **9 квітня** аспірантка кафедри історії України О. С. Гур'єва захистила кандидатську дисертацію «Зернова проблема та криза хлібозготівель в сільському господарстві УРСР 1928–1933 рр.».
- **15-26 квітня** у Музеї історії університету працювала виставка до Дня випускника університету – 2010 «В объективе – 1972 год: факультеты, события, лица». Відвідувачі отримали можливість ознайомитись з унікальними альбомами фотографій факультетського життя, створеними спеціально до відкриття Музею історії Харківського університету в 1972 р.
- **17 квітня** в рамках святкування Дня випускника Харківського університету на історичному факультеті було організовано фотовиставку «Істфак – це ми».
- **23 квітня** на історичному факультеті відбулась Міжнародна конференція молодих вчених 63-ті «Каразінські читання (історичні науки)». У роботі конференції взяли участь 290 студентів, аспірантів та молодих вчених, які представляли більш ніж п'ятдесят наукових та освітніх закладів різних міст України, Росії, Білорусії та Польщі.
- **27-28 квітня** в науково-дослідній лабораторії Германно-Слов'янської археологічної експедиції університету відбулась робоча нарада зі спільного проекту «Інфраструктура області дніпро-донецького вододілу у пізньоримський час та в Добу великого переселення народів». У нараді взяли участь археологи, ландшафтознавці, ґрунтознавці, кліматологи, геологи із Берліна (Євразійське відділення Германського археологічного інституту), Москви (Інститут археології РАН), Києва (Інститут археології НАНУ, Національний університет імені Т. Г. Шевченка), Белгорода (Державний університет), Сум (Управління культури).
- **29 квітня** в Музеї історії університету відбулося відкриття виставки до 65-річчя Великої Перемоги «Будемо пам'ятати завжди», підготовленої за сприяння Харківського історичного музею.
- **13 травня** проф. В. М. Духопельников був нагороджений відзнакою Міністерства освіти і науки України – нагрудним знаком «Петро Могила» за значний особистий внесок у розвиток вищої освіти.
- **13 травня** на історичному факультеті відбулися відкриті лекції науковців Російського державного гуманітарного університету: доц. О. В. Гушін прочитав лекцію «Російське зарубіжжя: історія та сучасність», доц. О. С. Левченков – лекцію «Особливості інтеграційних процесів на пострадянському просторі».
- **15 травня** відбулось відкриття археологічної міні-виставки Музею археології та етнографії Слобідської України в гімназії № 45 м. Харків.

- **18 травня** у Всесвітній день музеїв у приміщенні Валківського краєзнавчого музею урочисто відкрилася виставка «Валківщина у Добу великого переселення народів», на якій були представлені знахідки із розкопок поселення та могильника черняхівської культури біля с. Війтенки 2004–2009 рр.
- **21 травня** історичний факультет спільно з Центром краєзнавства та Центром болгаристики та балканських досліджень імені М. Дринова провели Міжнародну наукову конференцію молодих вчених «Х Кирило-Мефодіївські читання», присвячену Дню слов'янської писемності та культури.
- **21 травня** на історичному факультеті відбувся 4-й турнір з давньогрецької мови серед студентів 3-5 курсів.
- **28 травня** здобувачка кафедри історіографії, джерелознавства та археології Ю. Л. Селевич захистила кандидатську дисертацію «Діяльність Харківської духовної консисторії в XIX – на початку XX ст.».
- **28 травня** відбулось святкування Дня історичного факультету.
- **Травень** – обов'язки голови Харківського відділення Національної спілки краєзнавців покладено на проф. С. М. Куделка.
- **5 червня** кафедра історіографії, джерелознавства та археології спільно з Харківським гуманітарним університетом «Народна українська академія» провела Міжнародну наукову конференцію «Наукознавство та історія історичної науки» (XI Астаховські читання). У конференції взяли участь науковці з України (Харкова, Одеси, Дніпропетровська, Києва) та гості з Росії (з Москві, Ростова-на-Дону, Белгорода, Омська, Рязані).
- **10 червня** в Центрі краєзнавства було відкрито етнографічну виставку «Слобожанщина: етнографічні візерунки» (з фондів Музею археології та етнографії Слобідської України). Автор та упорядник експозиції Г. М. Шпорт.
- **1 липня** історичний факультет спільно з Центром болгаристики та балканських досліджень імені М. Дринова провів Міжнародний візантікознавчий симпозиум «НОМО BYZANTINUS серед ідей та речей».
- **1 липня** відбулося святкування Дня випуску та вручення дипломів магістрам та спеціалістам історичного факультету.
- **17 липня** проф. С. М. Куделко був нагороджений Грамотою Верховної Ради України «За заслуги перед Українським народом».
- **22-25 липня** професор Університету Трумена (США) Д. Робінсон відвідав історичний факультет і базу Германно-Слов'янської археологічної експедиції в с. Війтенки.
- **Вересень** науково-методичний центр Харківського університету в межах проведення X виставки-конкурсу навчальної літератури нагородив дипломом авторський колектив студентів історичного

- факультету за науково-популярне видання для школярів «Харківщина: перші та вперше. 50 розповідей».
- **16 вересня** в межах Публічних читань фонду Тіссена «Німеччина – Росія – Європа. Історична думка в епоху глобалізації» проф. М. Штолльайс прочитав лекцію «Тривале розлучення з XIX століттям – цезури суспільства, права і конституції». Для участі в дискусії був запрошений завідувач відділу новітньої історії і політики Інституту історії України Національної Академії наук України, професор Києво-Могилянської академії Г. В. Касьянов. Разом з проф. М. Штолльайсом Харківський університет відвідали голова Фонду Ф. Тіссена Ю. К. Регге, директор Німецького історичного інституту в Москві Н. Катцер та ін.
- **17 вересня** засновник Германського історичного інституту в Москві, почесний доктор Харківського університету Б. Бонвеч прочитав на історичному факультеті публічну лекцію «Весна – заморозки – відлига. Досвід і спостереження. 1968–2008 роки» і був нагороджений медаллю імені В. Н. Каразіна.
- **18 вересня** Музей археології та етнографії Слобідської України спільно з Красноградським краєзнавчим музеєм імені П. Д. Мартиновича та Слобідською археологічною службою відкрив виставку археологічних знахідок з фондів Музею археології та етнографії Слобідської України («Загадковий світ давньої кераміки») та за результатами археологічних досліджень курганного могильника «Куми».
- **19 вересня** в межах семінару з доісторичної археології (Vorgeschichte-Seminar) при Науково-дослідній лабораторії Германно-Слов'янської археологічної експедиції на базі експедиції біля с. Війтенки відбувся польовий семінар «Геомагнітна зйомка в польових археологічних дослідженнях».
- **19 вересня** співробітники факультету взяли участь у святкуванні 265-ї річниці з часу заснування Харківської області. За активну участь у заходах з цієї нагоди проф. С. М. Куделко був нагороджений Почесною грамотою Харківської обласної ради.
- **20-25 вересня** студенти історичного факультету взяли участь у II Міжнародній осінній студентській школі «Історико-культурна спадщина євро регіону «Слобожанщина» на базі Белгородського державного університету (РФ).
- **4 жовтня** в Музеї історії університету розпочала роботу виставка «До дня народження відомого фізика-теоретика, професора Харківського університету, академіка О. І. Ахісзера».
- **6 жовтня** співробітник факультету К. В. Мизгін захистив в Інституті археології НАН України (Київ) кандидатську дисертацію «Античні монети на пам'ятках черняхівської культури».

- **12-13 жовтня** історичний факультет спільно з Інститутом історії України НАНУ провів наукову конференцію «Історія повсякденності: «наукова територія», методи дослідження, успіхи і перспективи в Україні», в якій взяли участь науковці з Харкова, Києва, Полтави.
- **22 жовтня** на щорічному конкурсі творчості першокурсників Alma Mater-2010 команда історичного факультету виборола третє місце.
- **26 жовтня, 25 листопада** науковий співробітник Музею археології та етнографії Слобідської України Т. М. Крупа в рамках роботи Наукового семінару імені О. С. Федоровського та спільно с Харківським міським національним об'єднанням казахстанців «БІРЛІК» провела публічні лекції.
- **28 жовтня** в Музеї історії університету з нагоди 66-ї річниці звільнення України від німецько-фашистських загарбників був проведений круглий стіл «Видання Харківського університету, присвячені подіям Великої Вітчизняної війни» за участю співробітників музею, науковців історичного факультету та ветеранів Великої Вітчизняної війни.
- **28-29 жовтня** історичний факультет спільно з Харківським обласним історико-археологічним товариством провели VII Міжнародну наукову конференцію «Проблеми історії та археології України» за участі науковців з України (Харкова, Києва, Полтави, Запоріжжя, Херсона, Донецька, Сімферополя) та Росії (Москви, Санкт-Петербурга, Воронежа, Білгорода, Ростова-на-Дону). Конференція завершилася урочистим відкриттям археологічної виставки за результатами польового сезону 2010 року.
- **17 листопада** біля Північного корпусу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна було відкрито пам'ятник видатному історику Д. І. Багалію.
- **24 листопада** на історичному факультеті відбувся методичний семінар «Vox emissa volat, littera scripta manet: організація письмових контрольних робіт на історичному факультеті».
- **25 листопада** історичний факультет разом з Центром болгаристики та балканських досліджень імені М. Дринова, Центром краєзнавства, МАЕСУ провів Міжнародний науковий симпозіум «Протоболгари в етносоціальних і політичних структурах середньовіччя», в якому взяли участь учені з України та Росії.
- **29 листопада** історичний факультет відвідав його випускник, відомий журналіст, історик, експерт відділу двосторонніх зв'язків Ізраїлю та СНД Ш. Бріман.
- **30 листопада** на історичному факультеті відбулася зустріч студентів з випускником факультету боксером С. Федченком, Інтерконтинентального чемпіона за версією IBF та Чемпіона Європи за версією WBO.

- **3 грудня** на історичному факультеті прочитав лекцію президент Варшавської Ради з охорони пам'яті боротьби та мучеництва (Польща) проф. А. Кунерт.
- **8 грудня** на історичному факультеті відбулася презентація книг вчених Дніпропетровського університету ім. О. Гончара: Петро Калнишевський та його доба / За ред. В. Грибовського та ін. – К., 2009; Панченко В. Формування економічної платформи українського націоналістичного руху в 1920–1950-х рр. – Дніпропетровськ, 2009; Репан О. Іржа на лезі: лівобережне козацтво та російсько-турецька війна 1735–1739 рр. – К., 2009, та подальша дискусія.
- **10 грудня** на історичному факультеті відбувся круглий стіл молодих вчених «Карибська криза 1962–1963 рр.: у пошуках істини» за участю Обласної організації ветеранів локальних війн.
- **10 грудня** в Музеї історії університету в рамках роботи клубу університетських історій відбулась презентація книги, присвяченої доценту кафедри історії стародавнього світу та середніх віків В. О. Латишевій «Маслины – античное поселение в Северо-Западном Крыму: Статьи и воспоминания».
- **15 грудня** історичний факультет спільно з Харківським обласним історико-археологічним товариством та за участі науковців із Харківського державного технічного університету будівництва і архітектури В. В. Моора та І. А. Снитко провели методичний семінар «Методика архітектурного комп'ютерного моделювання в дослідженні археологічних об'єктів стародавніх часів та середньовіччя».
- **17 грудня** на історичному факультеті відбулася XXVIII Міжнародна краєзнавча конференція молодих вчених, в якій взяли участь молоді науковці з України (Харкова, Києва, Донецька) та Росії (Белгород, Волгоград). Організаторами виступили історичний факультет, Центр краєзнавства та Студентське наукове товариство історичного факультету.
- **17 грудня** доц. О. Г. Павлова стала Лауреатом творчої премії імені Дмитра Багалія Харківського міськвиконкому в галузі краєзнавства.
- **24 грудня** у приміщенні Музею історії університету відбулась традиційна виставка, присвячена Дню архівіста. На виставці були представлені документи та матеріали за темою «Харків та університет в роки революцій, громадянської війни (1918–1920 рр.) та реорганізації освіти» із фондів Музею історії, відділу колекцій рідкісних видань та рукописів ЦНБ та Державного архіву Харківської області. До святкування Дня архівіста були залучені студенти історичного факультету, які представили спільний з ДАХО проект зі створення віртуальних виставок.